

Gode redaktør,

«Aftenposten» har i dag 25. mars 2020 et stort oppslag over to sider om 'Alexander L. Kielland'-ulykken der en professor i historie Marie Smith-Solbakken ved Universitetet i Stavanger, som nå trues med å miste sin universitetsstatus på grunn av svak oppfølging av krav til akademiske grader, påstår at «En fransk rapport om ulykken godtok sveisefeilen, men påpekte også feil bruk».

Uttrykket fransk rapport må oppfattes som en direkte henvisning til den sakkyndige utredning av 4 sakkyndige oppnevnt av den franske handelsretten i Paris til å gi råd i forbindelse med søksmålet fra Phillips Petroleum, m.fl. mot den franske konstruktøren og byggeverksted, CFEM m.fl. Rapporten foreligger ikke tilgjengelig på fransk, så vidt jeg vet, og noen autorisert oversettelse til norsk foreligger visst heller ikke, til tross for gjentatte oppfordringer fra meg. Det som foreligger er en uautorisert oversettelse til engelsk, (i sin tid foretatt av mitt translatørbyrå). som ligger i det norske arkivverket. De franske ekspertene beskriver sitt oppdrag fra Handelsretten i Paris slik, på side 324 i oversettelsen til engelsk:

"3.5.6 Concerning the anchoring and winching conditions

State whether or not the successive anchoring conditions have exerted abnormal and persistent stresses; and, particularly, whether on the one hand repeated winching, on the other hand the fact that the two anchors of leg C were persistently out of service, may, in the long run, and also during the minutes which preceded the accident, have damaged the platform balancing system 'in the shape of a star'

Ekspertene konkluderte slik, på side 331:

"8. Conclusion

The actual anchoring and winching conditions of the platform caused additional stresses, but these were far too weak to constitute the cause of the accident. However they might have brought the date forward, mainly if errors of manoeuvres were made in the control of tensions of the anchors or during winching operations.

The lack of recordings of the tensions of the anchor lines (see 3.5.6.5.2 below) prevents the experts from being more accurate on this last point."

Det faktiske forhold er derfor at de 4 rettsoppnevnte eksperter ved Handelsretten i Paris blankt avviste at fortøyningen og forhalingen kunne ha noe med ulykken å gjøre.

Henvisningen til at en fransk rapport «[også] påpekte [] feil bruk» må oppfattes som en påstand om at feil bruk - feil fortøyning - ble ansett som del av årsaken til ulykken. Det ble påstått av «Aftenposten», «Bergens Tidende», «Stavanger Aftenblad» og «Fædrelandsvennen» i store oppslag 29. oktober 2016, forfattet av journalisten Tommas Torgersen Skretting i «Stavanger Aftenblad». Han skrev i 2019 en rosverdig bok om ALK-ulykken. Der gjorde han ingen henvisning til at feil ved forankring og forhaling hadde noe å gjøre med ulykken. I et skjerm**bre**v til meg 17. februar 2020 skriver (i en korrespondanse innledet av meg for å se om vi kunne møtes for å bli enige om årsaken til ALK-ulykken):

«Synes også det kan være greit å presisere at jeg aldri har skrevet at den franske undersøkelseskommisjonen mente forankring og forhaling var årsaken til ulykken, jeg har derimot skrevet at det franske verftet hele tiden mente dette var medvirkende».

Det reiser følgende spørsmål, var det redaksjonssekretæren i «Aftenposten» som i stort oppslag på tekstsider 29. oktober 2016 under «by-linen» til Tommas Torgersen Skretting (og

en annen journalist i «Stavanger Aftenblad») laget oppslaget på side 6 den 29. oktober 2016 med tekst i ingressen: «Franskmennene satte ned sin egen granskningskommisjon som i 1985 konkluderte motsatt: De pekte på feil bruk av plattformen: Nordmennene hadde slitt Kielland i stykker». Var det redaksjonssekretæren i «Bergens Tidende» som samme dag hadde hovedoppslag med samme by-line på side 1 Magasinet med overskriften «Nye avsløringer viser at plattformen kan ha blitt ødelagt ved feil bruk». Var det redaktøren i «Stavanger Aftenblad» som samme dag sto for utgivelsen av et spesialnummer på 55 sider med hovedoverskrift på omslaget: «Feil bruk rev Kielland i stykker», og på s. 2: «viser den franske granskningsrapporten»? Var det redaksjonssekretæren i «Fædrelandsvennen» som komponerte oppslaget samme dag på s. 14: «Nordmennene hadde brukt plattformen feil og slitt den i stykker, viser den franske granskningsrapporten.»

Er det redaktør Lars Helle som, har holdt igjen alle avisene i Schibsted-gruppen slik at ingen av avisene har beriktiget noe som helst av det opphavsmannen privat ikke vel vedstå seg.

Jeg har ikke mange nok fingre og tær til å telle antallet ganger jeg har henvendt meg til «Aftenposten», «Bergens Tidende», «Fædrelandsvennen» og (selvfølgelig) «Stavanger Aftenblad» for å få beriktiget pølsevevet om fortøyningsfeil som årsak til ALK-ulykken. De har alle avvist mine leserbrev, «Bergens Tidende» med den hovedbegrunnelse gjentatte ganger at de ikke trykker leserbrev som også er sendt til andre aviser!)

Det er ingen grunn til å tvile på at den vitenskapelige undersøkelse av bruddstedet og materialet her som ble foretatt for den norske ALK-kommisjonen i 1980-81 avdekket den umiddelbare årsak til ulykken - en sveisefeil ved innsettingen av et rør for en hydrofon ved byggingen av ALK i 1975-76. Det var en sprekk på 70 mm i sveisen, og inne i sprekken var det rester av overflatemaling påført ved avslutningen av byggingen. Denne fikk lov å utvikle seg rundt nesten hele staget til katastrofen skjedde 27. mars 1980. Hvis «Aftenposten», og norsk presse, hadde gjort jobben sin, ville de ha referert at de franske rettsoppnevnte eksperter ga Det norske Veritas et tungt ansvar for ulykken, men det ble aldri skrevet. I stedet har Schibsted-pressen, med «Aftenposten» i spissen, brukt utrolig mye tid og krefter på den umulige teori om at feil ved fortøyningen forårsaket ulykken. I dag er det visst bare professor i historie Marie Smith-Solbakken som bærer denne fane, og derved har utskjemt, etter min mening, Store Norske Leksikon med en useriøs artikkel om ulykken og årsaken til denne - bruk av 8 ankere i stedet for 10. 7 vitenskapsmenn på professor nivå i Norge (2), Frankrike (4) og Sverige (1) har blankt avvist dette som årsak til ulykken, som beskrevet av meg i leserbrev til «Aftenposten» 16. januar 2020. I likhet med minst 10 andre leserbrev ble det ikke inntatt i «Aftenposten» (eller andre schibsted-aviser). Det er tilgjengelig for den som er interessert i min blogg, <http://www.mitsem-blogg.com/421491453>, dokument «20200116 Leserbrev til 'Aftenposten' m.fl.pdf».

Wikipedia har en sannferdig og utfyllende beskrivelse av ALK-ulykken og årsaken til denne.

Når historien til norsk presses holdning til «fake news» en gang skal skrives, bør pølsevevet om årsaken til ALK-ulykken få et hovedavsnitt! Og også «Aftenposten»s henvisning til en historieprofessors oppfatning om den tekniske årsaken til ulykken.

Randaberg, 25. mars 2020

Pål Mitsem

H.r.advokat og konsul emeritus, statsautorisert translatør